

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na 17. dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisatelja.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2:50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostolpne petit vrste po 14 vin., za večkratni tatis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

St. 66.

V Gorici, v soboto dne 17. avgusta 1912.

Leto XIII.

Vse se maščuje!

3. jan. 1903. je pisala »Soča«: Banda okrog »Gorice« stoji v Gorici pred dvojim konkurzom in na deželi pred jednim. In vzpričo tako obupnega položaja se drznejo katoliški lopovi govoriti o nesolidni kupčiji pri »Soči«, ko so sami v konkurzu, so oškodovali slovensko ljudstvo za ogromne svote ter diskreditovali slovensko stvar tako strašno, da bo treba velikanskega napora naprednjakov, da si Slovenci v Gorici pridobimo dostojno ime. Bankrotna banda naj se skrije, da je solnce ne obsije več.

Kam je to cikalo, je povedal Andrej Gabršček v »Soči« z besedami: Jaz mesarim »Krojaško zadrugo« in »Centrifugo« z največjim mesarskim nožem, da so rane na klerikalnem telesu velike in skeleče.

Da bi dosegel svoj namen, je podal Gabršček proti načelstvu »Krojaške zadruge« kazensko ovadbo na okrožno sodnijo in na državno pravdnštvo; na okrožno sodnijo pa je napravil vlogo z zahtevo, da se otvori konkurz »Krojaške zadruge«.

Že je prorokoval tema podjetjema polom ter pisal: Centrifuga ima še okroglo 63 tisoč kron nepokrite terjatve pri »Krojaški zadrugi«. Kako neki hoče priti do tega denarja? Centrifuga je uničila »Krojaško zadrugo« in sebe je spravila na kraj propada.

»Zli duh nad klerikalnimi glavami« — s tem imenom je počastila »Soča« Gabrščeka — je že vriskal veselja, ker je mislil, da bo »Krojaške zadruge« in »Centrifuge« hkratu konec in da pridejo upravitelji »Krojaške zadruge« v luknjo.

A ta brezvestna gonja proti dvema slovenskima zadrugama ni imela uspeha; Gabrščeku in njegovim liberalnim pomagačem so se izjalovili vsi naklepi, vse mahinacije. »Centralna posojilnica« je rešila »Krojaško zadrugo« ter izplačala njenim članom vse deleže s 5% obrestmi vred; »Centralna posojilnica« pa raste in cvete in nudi po trditvi »Soče« (3. IV. 1909) večjo varnost za hranilne vloge nego mogočni goriški »Mont«.

Sploh pa ni bila C. pos. nikdar v denarni zadregi in tudi Kroj. zadruga je bila prišla v plačilne stiske le vsled grde malomarnosti liberalnega poslovođa Avr. B. Torej je bilo »Sočino« pisarjenje o »bankrotni bandi okrog »Gorice«, o pretečem dvojem konkurzu v Gorici in jednom na deželi«, le nesramna, brezvestna gonja proti neliberalnim zadrugam, katere so hoteli voditelji nove stranke uničiti, da bi oslabili nasprotno stranko.

»Soča«, glasilo narodno-napredne stranke, je pisala: Denarno močni, bomo tudi politično močni. In izvrševalni odbor nove stranke je razposlal l. 1900 svojim zaupnikom tajno okrožnico, v kateri je zahteval od njih, da se zavežejo »z moško besedo in svojeročnim podpisom, da bodo zastavljali vse svoje moči, da pridejo na čelo občin, društev, posojilnic, cestnih odborov, šolskih svetov, davčnih komisij, itd. le pristaši narodno-napredne stranke.«

S to okrožnico sta dr. Tuma in Andrej Gabršček, voditelja nove stranke, sistematično organizirala boj in bojkot tudi na društvenem in gospodarskem polju. V tržaški »Edinosti« je dr. Tuma izjavil, da program narodno-napredne stranke izključuje klerikalne zadruge. Ne bomo se torej čudili, da je strankino glasilo »Soča« napadalo na najnesramnejši način vse zadruge, ki še niso bile v liberalnih rokah. »Klerikalne« zadruge je obrekovala »Soča« kar pavšalno in je trdila: Poštenosti ni (te posebno ne) v klerikalnem združništvu, zato gredo vse klerikalne zadruge na boben, klerikalni zadrugarji pa v luknjo. Zato pa kličemo ponovno, da čuje vsak: Proč od faroških posojilnic.

Izmed zadrug, ki jih je »Soča« napadala, navajamo le »Centralno posojilnico«, »Goriško zvezo« in »Hranilnico in posojilnico v Cerknem«.

Kar je uganjala »Soča« proti »Cent. posojilnici«, je nezaslišano, je prava lumparija. Gabršček ne pozna niti običajne dostojnosti, da bi imenoval ta slovenski denarni zavod z njegovim prvim imenom. On imenuje »Centralno posojilnico« dosledno »Centrifugo«.

Ko je C. pos. v interesu dolžnikov znižala obrestno mero, je pisala »Soča«:

Zavod ne diši po preveliki reelnosti... Le umazanost, nereelnost, uzmanje in nevoščljivost se jih drži — potem pa naj jim še kdo kaj zaupa! Ta bi bil bedak.

O »Goriški zvezi« je pisala »Soča«: V interesu kmetov samih smo jih večkrat svarili pred to zvezo — »Goriška zveza« podrajsa naprej, naprej — v prepad, kamor pride za njo z velikim polomom kranjska »Zadružna zveza«.

Dokler je imela cerkljanska posojilnica v »Goriški ljudski posojilnici« vlogo 80 tisoč kron, jo je »Soča« hvalila tako-le: Cerkljanska posojilnica nam je vedno znana kot krepek zavod. Saj je pomagala celo naši goriški s prav velikimi svotami. Ko pa je cerkljanska posojilnica odpovedala »Gor. lj. posojilnici« svojo vlogo, jo je začela »Soča« napadati, češ, da ni »gvišna« in vprašala je celo: Kje so c. kr. oblasti, ki imajo nadzorovati občni blagor?

Tak brezvesten boj je vodilo glasilo narodno-napredne stranke proti domačim slovenskim zadrugam. Toda organizirana banda naših »liberalnih« zasleplencev ni dosegla svojega namena. Kopala je jamo našim zadrugam, a padla je sama v njo.

Vse se maščuje! Božji mlini so začeli mleti!

»Mizarska zadruga«, kateri je načeloval Rud. Konjedic, bivši član izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, osrednjega volilnega odbora iste stranke, bivši član uredniškega nadzorstva »Soče« in član načelstva »Trgovsko-obrtne zadruge«, je napovedala konkurz, »Trgovsko-obrtne zadruge« pa, katero je vodil mnogo let mož »z največjim mesarskim nožem«, Andrej Gabršček, je sklenila likvidirati.

Vse dosedanje člane načelstva in nadzorstva »Trgovsko-obrtne zadruge« pozivamo, naj skušajo preprečiti preteči konkurz te nesrečne zadruge, da ne bo škoda še večja.

Sicer pa bomo tudi mi pazno stali na straži, da ne bodo nedolžni združniki preveč oškodovani in da se bo postopalo proti morebitnim krivcem teh polomov v zmislu §§ 23 in 24 združnega zakona.

Naša diplomacija na delu.

Na Balkanu se je že od nekdaj vedno kaj »kuhalo«, a dolgo ni bilo to vretje že tako kritično kot ravno zadnje čase. Turki so zapleteni v celo vrsto homatij, iz katerih se bodo na vsak način le s težavo rešili. Nekaj bo tuptatam le odletelo, četudi bo balkanski »bolnik« morda le rešil življenje. Vojska v Afriki, nemiri v osredju in na mejah, politične in denarne krize, vse to so bridke resnice za turško vlado. Zdelo se je že, da bo šlo vse v »franže« a vendar bo polumesec še dalje svetil na orientalskem nebu. Turška država ima neko posebno, izjemno stališče med drugimi državami v Evropi. Povsod že škriplje, povsod je trhla in nalomljena, a razpasti ne sme. Ga skoro ni politika, ki bi si na tihem ne želel, da bi Turčija magari čisto razpadla, a z ozirom na splošno politiko, z ozirom na evropsko ravnotežje ne sme razpasti, ampak mora dobiti novih moči in novih sredstev za življenje. Je malo čudno to in nerazumljivo za vsakega, a res je pa vendar. Vse sosedne oblasti čakajo nestrpnost, da bi bilo Turčije kmalu konec, da bi se dobil kak košček po ranjem sultanu. Menda je edina Avstrija, ki se ne briga toliko za kako teritorijalno pridobitev. V tej hudi krizi, ko je Turčiji že šla voda v grlo, se je pojavilo naenkrat neko nepričakovano gibanje, ki stremi za tem, da bi se Turčijo zopet uredilo, utrdilo in okrepilo. Grof Berchtold, naš zunanji minister, se je te dni obrnil na druge velevlasti in jih naprosil, da bi se začel nekakov pogovor glede Turčije. Polumesec je treba z mirovno politiko zopet nekoliko utrditi, zagotoviti je treba na Balkanu status-quo, ker drugače postane stvar splošno kritična in nevarna. Med vsemi državami je Avstrija v to še najbolj opravičena, ker zastopa najmanj direktno kake materialne interese. Rusija hoče imeti Dardanele, Italija Tripolitanijsko, Nemčija se briga za azijske železnice, Francozi za denarni trg itd. Za nas je na Balkanu najvažnejši v sedanjih razmerah mir, kajti šele potem lahko računamo na politične in gospodarske koristi.

Knjige „Malice Slovenske“ za l. 1911.

Dr. Janez Menzinger: Izbrani spisi I.

Knjiga obsega predgovor urednika Dr. Tominška in pa tri starejše povesti t. i. Jerica, Vetrogončič. Človek toliko velja, kar plača. Sicer se to prve stvari izpod Mencingerjevega peresa, a za silo se še daja čitati, četudi je naš modern okus dosti drugačen kot so ga imeli naši dedje v prejšnjih časih. Sicer pa ima Mencinger prav svoj poseben slog. Ki ima toliko markantnosti na sebi, da ga res lahko prištevamo našim najboljšim starejšim pisateljem.

Kakor je iz »predgovora« razvidno niso te povestice gol ponatis, ampak dr. Tominšek je na pisateljevo željo dosti spremenil, uredil pravopis po današnjih pravilih in tu pa tam marsikaj tudi »popravljal«, kjer bi ne bilo teh popravkov ravno treba. Nekateri so dokaj ponesrečeni in bi bilo boljše ostalo staro besedilo, ker je tudi dostikrat bolj značilno za pisateljevo osebnost. V toliko tedaj ta poprava ni pogodu tudi nam, a čitajo-

če občinstvo pač ne bo gledalo na vsako malenkost, ker mu je večinoma za vsebino in ne toliko za markantno stilistiko. Prav pa je, da so dodane povsod letnice prvega tiska, kar je včasih dobrodošlo radi tekstovne kontrole. Potrebne pa niso številke starih strani v »Glasniku«, ker če že iščem prvotni tekst, ob enem dobim tam tudi dotične strani.

Po vsebini te tri povestice ne nudijo nič posebnega. Priprosti, skrajno priprosti motivi so gori z Gorenjskega, gori iz bohinskega ozemlja. Tam je dr. Menzinger preživel svoja mlada leta, tam se je mudil pozneje še večkrat in kakor vemo iz lastnih njegovih besed, se ni rad ločil od svoje gorenjske strani doli na Krško. Tam doli tudi počiva s svojimi karakterističnimi besedami na grobu: Tukaj vstajenja čaka dr. Janez Mencinger, advokat. Svojega življenja pravdo je začel 26. marca 1838 in nedovršeno končal — 12./4 1812. — Bodi mu sodba milostljiva. — Tomo Zupan, ta mož, ki ima še nebrojno spominov na može iz one dobe nam v 6. številki letoš. »Dom in Sveta« prav lepo opisuje nekatere stvari iz Mencingerjevih zadnjih let. Ginljivo se čita, kako se je ta

gorenjska grča pripravljala na smrt in kako globoko je mislil ta mož o zadnjih in posmrtnih stvareh. Dobro je čutil, da se človek ne more kar tako spremeniti v svetnika, posebno še v svojem 72. letu, če ni že prej tega in onega premislil. Potreboval je berila kot piše sam »ki je primerno moji starosti, mojemu stanu in mojemu namenu, da se spokorim, dokler mi Bog še življenje pusti.« Slika ga kaže tudi kot moža, ki ve, kaj je njegova dolžnost ob robu življenja. Obširneje je ocenil Mencingerja in njegovo delo Grafenauer v svoji »Zgodovini novejšega slovn. slovstva«, koje knjigo v teh vprašanjih sploh zelo priporočam.

Kar se tiče vsebine sem že prej omenil, da so ti prvenci dokaj skromni, ker tudi ni pričakovati od mladega človeka kaj bolj zrelega. Svojo globokost je dr. Mencinger pokazal pozneje v spisih kakor »Moja hoja na Triglav« in pa »Abaddon« v »Zvonu« let. XIII. V 1. zvezku »izbranih spisov« tiskane povestice so vzete iz kmetskega življenja, deloma iz malo boljših trgovskih, izobraženih krogov, (Vetrogončič) kjer nam opisuje že tako-le bolj mestnega lahkoživca, ki rad pohajači in hoče pov-

sod veljati kot prvi. Nasprotje njegovega značaja je dr. Medja, ki seveda tudi dobi nazadnje bogato nevesto, katero hoče preslepiti gospod Vetrogončič. Tudi Dankovičeva žena nazadnje »ozdravi« od svojih domišljavosti in vsa stvar se konča po takratnem predpisanem kopitu seveda prav dobro. — Povestica »Človek toliko velja, kar plača« je zasnovana zelo obširno, opisi so tu pa tam predlogi, in dolgočasni. Kako daleč po svetu mora Matevž po svetu, celo papežev vojak postane, da dobi svojo nevesto, ki mu je že koj v začetku namenjena. Tudi »Jerica« ni v tem oziru nič boljša, ker se tudi v tej povesti vsa historija pripoveduje brez vse potrebe na obširno plat, kar seveda ni za naš današnji estetični čut, za tiste čase (l. 1859) pa je odgovarjala povsem literarnim potrebam.

V celoti te tri povestice niso seveda nič posebnega, a pričakujemo v kratkem ponatise drugih Mencingerjevih umotvorov, ki so dosti važnejši za razvoj naše klasične literature in ki nam bodo pokazali pisatelja kot moža v zreli dobi njegovega plodonosnega delovanja.

sti. Dokler pa ni v Turčiji sami miru, ni nato niti misliti. Zato je akcija grofa Berchtolda bila naravnost potrebna in upati je tudi, da bo imela pričakovane vspehe.

Dopisi.

Iz Sovodenj. (Novi dušni pastir.) Minulo sredo ob 7. uri zvečer smo sprejeli v svojo sredo novega dušnega pastirja v osebi preč. g. Angela Čargo, dosedaj kurata v Nabrežini. Sprejem je bil prisrčen. Pritrkovanje zvonov je naznanjalo naokoli izreden dogodek, topiči so pokali in okoli 7. ure zvečer se je pripeljal novi dušni pastir v dvovprežni kočiji v spremstvu načelnika gospodarskega sveta g. A. Tomsiča. Pri slavlolu je čakala množica duhovnjakov s člani gospodarskega sveta na čelu. V imenu gospodarskega sveta in v imenu navzočega ljudstva je novodošlega g. kurata v vzvišenih besedah pozdravil g. L. Lukežič. Enako prisrčno je odgovoril preč. g. kurat. Potem se je novi dušni pastir podal med mlaji in zastavami ob grmenju topičev in zvonjenju zvonov v cerkev, kjer je bil blagoslov. V mraku pa so umetni ognji naznanjali, da smo dobili novega dušnega pastirja. — Preč. g. kuratu želimo, da bi mnogo let ostal med nami zdrav in čvrst v našo dušno in gmotno korist.

Iz Sv. Križa na Vipavskem. Naš »Sočin« dopisnik šte. 92 z dne 13. avg. t. l. se je zopet oglašil ter se med drugim obregnil tudi ob naše »S. K. I. D.« Kakor se je večkrat osmešil s svojim dopisi, tako se je tudi to pot. Rad se drži izreka: »Rečem ti, da mi ne porečeš.« On misli, da delajo tudi drugi tako, kot je on delal svoječasno, ko je izbacnil »Sočo« iz (svojega) »Bralnega društva«, da je s tem pokazal sovraštvo napram lastniku iste. Pozneje, se ve, se je pa zopet spremenil — kot »kremenit značaj«!! Naše »S. K. I. D.« pa je in ostane pristaš in somišljenik lista »Gorice«, katerega ima vedno v društvu na razpolago — včasih tudi po dva iztisa. Iz tega je dovolj razvidno, da naši društveniki niso uzimali in niso imeli potrebe uzmati nobenega lista iz liberalnega »Bralnega društva«. Nasprotno pa se dogaja, da »uzmajo« nasprotniki vsak list iz našega društva, ki prinese kak dopis iz naše občine. Toliko si šteje v dolžnost podpisani odbor, da odgovori na to, kar se dotika društva. Odgovor na drugo v istem dopisu pa prepušča prizadetim.

Odbor S. K. I. D. v Sv. Križu.

Šempas. V Šempasu je bila dne 14. avgusta volitev županstva. K volitvi so došli vsi starešine. Za župana je bil izvoljen g. Josip Hvala, posestnik in lesni trgovec. Novi g. župan je bil izvoljen z vsemi glasovi razen svojega. Enako je prvi podžupan dobil vseh 17 glasov, namreč veleposestnik g. Peter Batič. — Glasovi za druge podžupane so se deloma križali.

Izid volitev je tak, da nobena stranka ni propadla in nobena ne zmaga. Kajti oba imenovana namreč župan in prvi podžupan sta samostojna moža, ki pravzaprav ne pripadata nobeni stranki in sta obče spoštovana v občini.

Zastavica. V občinskem starešinstvu je 16 liberalcev in dva »klerikalca«; kako je voliti, da »klerikalec« dobi dva glasova večine?

Ozeljan. V Ozeljanu so imeli pretečeno nedeljo ples na Veliki Otavi. Baje so zaslužili in nabrali tisočake, katere »Trgovska« tirja od Ozeljancev. Večja revščina — večja zapravljivost. Prav liberalsko!

Iz Bovca. »Soča« je prinesla v svoji številki 85. dopis iz Bovca, v katerem jadikuje dopisnik, da ni letos letoviščarjev vsled pomanjkanja stanovanj in ker je c. kr. namestništvo prepovedalo vporabo avtomobila bratom Ostan za osebni promet.

Resnici na ljubo se konstatira, da še nobeno leto ni bilo v Bovcu toliko letoviščarjev kakor ravno letos. Glasom knjig za zглаševanje tujcev v Bovških gostilnah je obiskalo Bovec do danes nad 700 tujcev, ki so tukaj prenočevali. Kje pa so oni po privatnih hišah in kje so isti, ki so prišli v Bovec a takoj ali vsaj tisti dan potovali čez Predil ali Sočo in Trento. Z mirno vestjo se lahko trdi, da je obiskalo letos Bovec nad 2000 tujcev. Kdor hoče objektivno presojeti bovske razmere mora priznati, da se imamo temu precejšnemu tujskemu prometu, zahvaliti edinole podjetnikom poštinih avtomobilov, ki so z ogromnimi denarnimi žrtvami odprli tujcu pot v Soško dolino. Tudi za stanovanja ni tako slabo, kakor dopisnik trdi, v Bovškem trgu je razven hotela in gostiln nad 50 sob v privatnih hišah na razpolago. Koliko stanovanj je zasedlo vojaštvo, se da pač soditi ako se omeni, da je v Bovcu le ena stotinja. Žalostno je, da dela dopisnik, ki je nedvomno Bovčan, za Bovec tako slabo reklamno. Sič se pa ne ve, ali izvira to iz neumnosti ali zlobnosti.

Kar se tiče prepovedi c. kr. namestništva glede vporabe avtomobila za osebni promet bratov Ostan, smatramo za popolnoma na mestu in za pošteno ravnanje, toliko bolj, ker sta brata Ostan vporabljala avtomobil za osebni promet brez vsake pravice in dovoljenja.

Res vožnja z omenjenim avtomobilom je nekaj ceneja kakor ona s poštanim avtomobilom, toda vpoštovati se mora, kake komoditete vživa potnik v poštenu in kake v Ostanovem avtomobilu.

Ako dopisniku ne ugaja postopanje avstrijske vlade, ki skrbi za blagor svojih državljanov naj se poda v blaženo domovino od koder izhaja.

Trditev v »Soči« št. 66, da sta oba poštna avtomobila opešala, ni resnična in ž njo se je dopisnik izdal. Res je, da se je eden izmed poštinih avtomobilov prometu za 4 dni odtegnil, ne da bi bil opešal, pač pa zato, ker je bilo čiščenje motorja, ki je že nad leto dni neprestano in točno deloval, potrebno, medtem ko je drugi redno svojo službo opravljal. K temu se le pripomne, da se nam zdi čudno, da se ni dobil dopisnik ki bi bil konstatiral bolezen na Ostanovem avtomobilu, ki se je kuriral že večkrat po več dni, da celo tedne. Prepričani smo, da ostane c. kr. namestništvo pri svoji odredbi in da ne bode tako podjetje kakor so poštni avtomobili žrtvovalo na korist posameznikov-lastnikov tovarnih avtomobilov.

Toliko v pojasnilo na dopise v »Soči« št. 85. in 86. in na dopis v »Edinosti« št. 216.

Politični pregled.

Grof Berchtold odlikovan.

Cesar je podelil v včerajšnji avdienci ministru za zunanje zadeve grofu Berchtold red zlatega runa. Politični krogi so mnenja, da si je pridobil grof Berchtold to čast s tem, da je uspešno deloval na to, da se uredi razmere v Turčiji.

Češko-Nemška spravna pogajanja

se bodo po poročilu čeških listov nadaljevala septembra meseca, a volilne prenosne ne bodo rešili kakor tudi ne jezikovnega vprašanja pri železnicah. To se opravi po dokončani delni spravi z ministrsko odredbo.

Bosanske železnice.

Mnogo se je govorilo v zadnjem času o preureditvi raznih javnih naprav v Bosni in Hercegovini. Slovanski politiki so stavili v viteza Bilinskega velike nade, a vendar ne kaže, da bo storil vse to, kar se je od njega pričakovalo. Bosanske železnice so nujno potrebne raznih reformacij, a tudi tu gre prav počasi. Radi zveze med Tuzlo in Sarajevom je nastala cela kriza, ker se poslanci ne morejo zjediniti, ali bi popravili staro progo čez Dobojo, ali pa začeli sta-

viti novo. Stvar je izročena odseku in upati je, da pride na podlagi izvedenške izjave končno do sporazuma. Razum tega je pa še napetost med avstrijskimi fabrikanti in ogerskimi. Zveza ogerskih industrijalcev se je namreč obrnila na trgovinskega ministra v zadevi bosanskih železnic, ki se pritožuje čez avstrijsko industrijsko družbo, češ, da avstrijski industrijalci nič ne gledajo na teren in geografično lego dežele, ampak le na svoje koristi. Gotovo je madjarskim gospodem ravno zato toliko do Bosne, kajti oni so ravno navajeni izkoriščati in izsesavati ubogo bosansko paro. Vidi se, da od vseh novih naredb ne bo imela koristi v prvi vrsti dežela, ampak kapitalisti in bogataši kot vedno.

Demonstracije proti Jukičevi obsodbi v Dalmaciji.

V sredo zvečer so se vršile po vseh večjih dalmatinskih mestih od strani Hrvatov demonstracije proti Jukičevi obsodbi in proti razmeram na Hrvatskem.

V Zadru so mislili začetka Italijani, da to njim gre, in zbrala se je takoj množica protidemonstrantov, ki je reagirala, prepevajoč po mestu izzivalne italijanske pesmi. Ko se jim je pa reklo, da se motijo, so se mirno razšli. Policija je aretirala kakih 30 Hrvatov.

V Splitu se je zbralo okoli 10.000 demonstrantov. Množica je prepevala hrvatsko himno »Lepa naša domovina« in srbsko koračnico »Rado ide Srbin u vojnike«. Ljudstvo je klicalo: »Živio Jukić! Živela Jugoslavija! Živelo edinstvo Hrvatov, Srbov in Slovencev!« Mnogo oseb je bilo aretiranih, med njimi tudi en Slovenec.

Tudi v Sarajevu so se vršile demonstracije radi Jukičevega procesa. S takimi procesi se skuša ustvarjati tudi jugoslovansko iredento in če se kje to posreči, je, posebno gledé Hrvatov, voda na mlin Madjarov. Da pa taki procesi tudi dobri stvari ne koristijo, do tega prepričanja bi morali vendarle enkrat priti merodajni činitelji.

Bolgarski kralj Ferdinand

praznuje te dni 25-letnico svojega vladanja v Bolgariji. Priznati je treba, da se je država pod njegovo vlado v resnici čudovito povzdignila. Bolgarija je danes med visoko kultiviranimi državami in bolgarsko ljudstvo je napredovalo v zadnjih desetletjih naravnost skokoma. Po stoletnih dobah sužnosti je narod vstal na svobodo in koraka danes krepko naprej svojo začetano pot. Ni bila lahka naloga mladega kneza, ko je pred 25 leti prevzel zanemarljeno in razdivjano kneževino, zato pa je sedaj uspeh toliko lepši.

Stremljenje po avtonomiji v Albaniji.

Listu »Neue Freie Presse« se poroča: Mnogo mladih ljudi iz najuglednejših skadarskih družin se je podalo v gore. Uprizoriti nameravajo velik pohod v Skadar. V ta namen jim morajo plemena iz Malisije, Miridite in Puke priseči, da bodo zahtevala pri ti priliki za Albanijo avtonomijo. Ljudstvo jim povsod prireja navdušene vsprejeme.

Lahi bombardirali bolnišnico.

Mednarodni odbor Rdečega križa je obveščen, da so 9. t. m. metali Lahi iz nekega aeroplana bombe na neko bolnišnico v Benghasiju, dasi je plapolala na poslopju zastava Rdečega križa. Predsednik mednarodnega odbora je naprosil laški Rdeči križ, naj povzroči, da uvede laška vlada preiskavo in da naj poroča o njej genšškemu osrednjemu odboru Rdečega križa.

Novi maroški sultan.

Za novega maroškega sultana je bil te dni izvoljen Muley Jussuf.

Strašna vstaja v Mehiki.

Vstaši so zavzeli mesto Ikstapan. Posadko, ki je branila mesto, sestavljeno iz sto kmetov in sto Ikstapanov, so vstaši pomorili. Po zavzetju Ikstapana so pričeli revolucionarji prodirati proti Toluci. Nadalje so vstaši v bližini Chi-

guile v državi Morelos napadli osebni vlak in pomorili 25 vojakov in 20 potnikov.

Domače in razne vesti

Cesarjev 82. rojstni dan. Jutri bodo avstrijski narodi praznovali 82. rojstni dan Njegovega Veličanstva, cesarja in kralja Franc Jožefa I. V proslavo jutrajšnjega dne bode nocoj po Gorici svirala vojaška godba. Jutri na vse zgodaj bodo topovi z grada naznanjevali nastop slavnostnega dneva. Ob 8½ uri predpoludne se bode darovala na Rojah sv. maša, kateri bode prisostvovala cela goriska garnizija. Civilne oblasti se bodo po svojih zastopnikih udeležili slovesne sv. maše, ki se bode darovala ob 10. uri predpoludne v stolni cerkvi. — V slučaju slabega vremena se vojaška maša ne bode vršila na Rojcah, marveč se bo darovala v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Vojaško štacijsko poveljništvo vabi vse rezervne in umirovljene častnike in vojaške uradnike, da se udeležijo vojaške sv. maše.

Štiridesetletnico svojega mašništva bodo praznovali dne 1. sept. preč. gg.: školski svetnik dr. Hil. Zorn, Ivan Kurinčič, kurat v Medani, Anton Terpin, vikar v Podsobotinu, Blaž Bandedel, vikar v p. in pa župniki Ziaeh, Ballaben, Tomsig. Vsem preč. slavlencem naše iskrene čestitke!

Duhovne vaje za č. duhovščino bodo 26. do 30. avgusta v centralni bogoslovnici v Gorici. Vodil jih bo P. iz Jezusove D.

Iz sodne službe. Deželnosodni svetnik pri dež. sodišču v Trstu Ivan Clarici je imenovan za podpredsednika deželnega sodišča v Trstu. Naslov in značaj višesodnega svetnika je dobil deželnosodni svetnik pri trgovinskem in pomorskem sodišču v Trstu dr. Anton Povšič.

Iz politične službe. Naslov in značaj okrajnega glavarja je cesar podelil namestništvenemu tajniku in voditelju tržiškega okrajnega glavarstva g. Josipu Gasser.

Smrtna kosa. Nocoj ponoči je umrla v Rihenbergu po dolgi in mučni bolezni gospa Pavla Pečenko v 32. letu starosti zapustivši soproga g. Franca Pečenkota in dva nedorasla otroka. Podlegla je po 4-letnem bolehanju neizprosni sušici. Pogreb bo jutri zvečer ob 6. uri. Spoštovani družini naše iskreno sožalje! Pokojnici večni mir!

V goriški mestni ženski bolnišnici je umrla včeraj g.čna Katarina Peče, učiteljica na Rakeku na Kranjskem. Pokojnica je bila nevrastenična in se je — kakor smo že poročali — pred 14 dnevi v hipni nevrasteniji vrgla skozi okno drugega nadstropja. Svetila ji večna luč. Preostalim naše sožalje!

Odlikovanje. Nj. Veličanstvo cesar je podelil gospodu prof. Francetu Finžgar ob priliki njegovega izstopa iz nadzorniške službe viteški križ Franc Josipovega reda.

Sestanek našega dijaštva v Gorici.

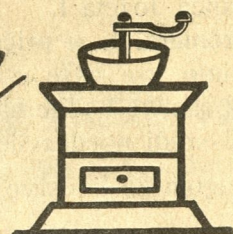
Danes se vrši podružnice »Slov. dij. zveze za Primorje« občni zbor, ki je za člane obvezen. Vršijo se v prostorih S. K. S. Z. od 4h popoldne.

V nedeljo zjutraj točno ob 8h bo na splošno željo vsega dijaštva iz posebne prijaznosti daroval pontifikalno slovesno sv. mašo premilostni Monsgr. Fr. Castelliz, rektor osrednjega semenišča v Gorici. Dijaštvo se polnoštevilno udeleži te sv. daritve v semeniški kapeli; seveda vabimo k tej izredni slovesni daritvi vse sl. občinstvo. Pri sv. maši poje pod vodstvom preč. patra Aleksandra in preč. g. Setničarja ad hoc sestavljeni dijaški možki zbor Gruberjevo mašo.

Po sv. maši se bo vršilo zborovanje kat. narodnih abiturijentov v dvorani »Central«. — Popoldanske slavnostne predstave in igrokaza »Naša kri« se osebno udeležijo pisatelj preč. g. župnik F. S. Finžgar.

Pravi Franck's kavnim mlinčkom najbolji pridatek za kavo!

sl. ba y 2806, 1.11.16

Tovarniška znamka.

si na ta način pomagala skozi okno. — Nadalje si ne moremo niti od daleč misliti, da bi bilo kmečko dekle naših hribov tako pokvarjeno, da bi še ob smrtni uri lagalo. Vse to nam je rojilo po glavi, ko smo čitali, da je bil Coen kar na podlagi svojih izjav: da je nedolžen, da je bila Vulc histerična in pijanka, izpuščen, posebno pa še, če se pomisli, da je služila Vulc komaj par dni pri Coen-u in da bi se vsled tega morale torej zaslišati druge osebe, katere so Vulc že deli časa poznale, ki naj bi izpovedale, kaka je bila pravzaprav Vulc, ali je bila res pijanka, ali je bila histerična. In prav zaradi tega se nam je zdelo celo postopanje od strani prizadete oblasti skrajno površno. Da se nismo motili, naj dokazuje danes dejstvo, da so včeraj Coen-a zopet aretirali, ga zopet tirali na policijo, pa ga ne izpustili, marveč odvedli so ga v preiskovalni zapor.

Vspenjača na Učko. Dunajsko železniško ministerstvo je podelilo zagrebškemu inženirju Dušanu Biraču predkoncesijo za gradnjo vspenjače iz Ike na vrh Učke in iz Opatije v Veprinac.

Pomiloščenje. Cesar je odpustil dne 13. avgusta ostanek odmerjene kazni 56 kaznjencem. Na Maribor jih odpade 7, na Koper 3, na Gradiško 3, na Begunje 6.

Na avstrijsko-laški meji je nastal prepir radi vrha hriba Bafelan. Lahi ga hočejo imeti zase, Avstrijci zase. Vrh tega hriba je pa za Avstrijo velike vojaške važnosti, zato se bo sešla 25. avgusta komisija obeh držav pod vodstvom generala Salsa, ki bo določila natančno čegav je ta greben.

Nevihite na Tirolskem so letos prav pogoste. Pred nekaj dnevi je zopet toča pobila po vsej okolici mesta Bolcan (Bozen) na južnem Tirolskem. Letošnji pridelki so popolnoma uničeni. Dve leti že ni bilo skoro nobene letine in letos zopet nič. Trta je tako razbita in poškodovana, da par let ni pričakovati nikakega dohodka. Samo v enem okraju je uničenega okoli več kot 2 tisoč hektolitrov dragega tirolskega vina. Tudi žitna polja so skoro popolnoma razdejana in ostalo je le malo ali nič. Sadje je otrese no in pobito, otava je pokončana in ajdova žetev je popolnoma izgubljena. Splošno stanje za kmetovalce je tedaj skrajno slabo in bedno.

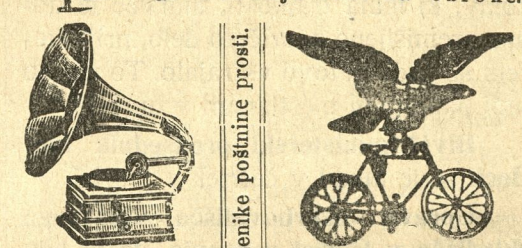
V Litomericah sta se v sredo dva neznanca priplazila k vojaški straži pri skladišču na smodnik. Vojak je ustrelil. Neznanca sta pobegnila.

Velika zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov itd. Mehanična delavnica. Poliranje z električno gonilno šilo, ter emajliranje dvokoles na plin.

Kolesarjem v korist! Kdor hoče staro dvokolo obnoviti naj ga takoj pošlje emajlirat ki stane K 6, v različnih barvah K 8 pri

BATJEL-U

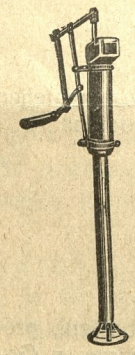
Gorica,
STOLNA ULICA 2-4.
Mehanična delavnica.
Prodaja tudi na obroke.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v **Gorici Gospodska ulica, št. 1** se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

Franc Novak,
Gospodska ulica, št. 1.

Edina zaloga najboljših sesalk za gnojnice navadnih in raztezajočih od 3-4.80 m. Cene od 50-80 K. Razprsilnike vsake vrste od 4-12 K.

Pinter & Lenard
v Gorici, Raštelj št. 7-9.

Nova hiša na prodaj.

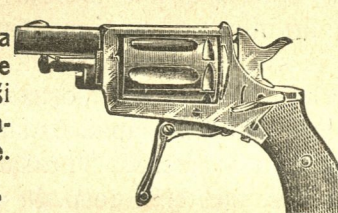
Nova hiša, obstoječa iz dveh velikih sob, kuhinje, pozemeljske kleti in iz zraven ležečega velikega vrta je na prodaj. Hiša se nahaja na Lavadi št. 47 pri Gorici. — Natančneje se izve ravnotam.

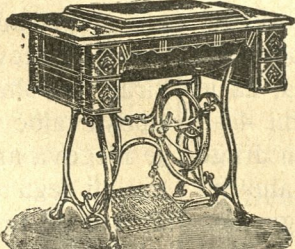
**SPOMINJAJTE SE OB VSAKI
PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!**

ORIGINAL VICTORIA

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Kerševani & Čuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

Od l. 1878 Povsod izkušena, sloveča in priljubljena sredstva. Pri večjih naročilih velik popust.

Lekarnarja A. THIERRY-jev BALZAM.

Edino pristen z zeleno nuno kot varstveno znamko.

Postavno zajamčeno.

Vsaka potvoritev, ponarejanje in vsak prekup drugega balzama s prevrtljivimi znamkami se kazensko-sodnijsko zasluje in strogo kaznuje. — Ta balzam je dobrega učinka pri vseh boleznih na dihalu, pri kašlju, pljuvanju, hripavosti, katarju v žrelu, bolečinah v prsih, boleznih na pljučah, posebno pri influenci, zeloččnih boleznih, vnetju jeter in vranice, slabi prebavi, telesnem zaporu, zobobolu in ustnih boleznih, tganju udov, opeklinah, pri izpuščajih itd. itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 vel. posebna steklenica K 5-60.

Lekarnarja THIERRY - jevo MAZILO IZ VRTNIO

je zanesljivo zdravilo za rane, ščirjevce (ture), poškodbe, vnetja, abscese, odstrani vse nečiste v telo vrinile se reči in stori, da so bolesterne operacije nepotrebne. Zdravi tudi pri zastarelih ranah itd. 2 škaltji staneta K 3-60.

Kupi se: Lekarna pri Angelju varuhu, Adolf Thierry v Pregradu pri Rogatecu.

Dobi se skoro v vseh lekarnah. Na debelo pa v medicinskih mirodihnicah.

Naše najmodernejše urejeno specialno tovarniško podjetje zavzemlje

skozi 40 let prvo mesto

med tovarnami stiskalnic in uživa v strokovnih krogih **najboljše priznanje.**

Zahtevajte posebni cenik št. 452^a za vinske in sadne stiskalnice, za popolne moštne naprave, za hidravlične stiskalnice, za sadne in grozdne mline, za čistilce grozdja, za stroje za rebkanje, za navorne sesalke itd.

Več kot 700⁰ svetinj in prvih daril itd.

Ph. Mayfarth & C.o.

Špecialna tovarna strojev za trtne in sadne vinske pridelke

1500 delavcev.

Dunaj, II., Taborstrasse 71.

Iščejo se zastopniki.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4 1/2%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

P.ODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič.)